

ОДЛУКА УСТАВНОГ СУДА КАО ИЗВРШНА ИСПРАВА

Одлука Уставног суда којом је утврђено право подносиоца уставне жалбе на накнаду штете (материјалне или нематеријалне) представља извршну исправу на основу одредаба члана 89. став 3. Закона о Уставном суду и члана 13. тачка 7. Закона о извршењу и обезбеђењу.

Образложење

Први основни суд у Београду поднео је Врховном касационом суду, захтев ради решавања спорног правног питања у предметима тог суда И 7425/2015, Ии 1609/2015 и ИПВ (И) 3258/2015.

У захтеву Првог основног суда у Београду као спорно постављено је питање:

„Да ли одлука Уставног суда којом се утврђује право подносиоца уставне жалбе на накнаду нематеријалне штете представља извршну исправу у смислу одредбе члана 13. Закона о извршењу и обезбеђењу?“

Одредбом члана 7. Закона о Уставном суду („Службени гласник РС“, бр. 109/07, 99/11, 18/13 – УС, 40/15 – др. закон и 103/15) прописано је да су одлуке Уставног суда коначне, извршне и општеобавезујуће и да се начин и поступак извршења одлука Уставног суда уређује овим законом.

Одредбама чланова 89. и 90. Закона о Уставном суду објављеном у „Службеном гласнику РС“ бр. 109 од 28.11.2007. године, био је прописан начин и поступак извршења одлуке Уставног суда донете у поступку по уставној жалби, па је ставом 3. члана 89. било прописано да је одлука Уставног суда којом се усваја уставна жалба правни основ за подношење захтева за накнаду штете или отклањања других штетних последица пред надлежним органом, у складу са законом, док је чланом 90. било прописано да се право на накнаду штете одређену у одлуци Уставног суда којом се усваја уставна жалба остварује подношењем захтева Комисији за накнаду штете, а у случају да Комисија не усвоји захтев или не донесе одлуку, подносилац уставне жалбе је могао код надлежног суда да поднесе тужбу за накнаду штете.

Законом о изменама и допунама Закона о Уставном суду, који је објављен у „Службеном гласнику РС“ бр. 99 од 27.12.2011. године, а који је ступио на снагу 04.01.2012. године, измењена је одредба члана 89. став 3. тако да гласи:

„Одлуком којом се усваја уставна жалба Уставни суд ће одлучити и о захтеву подносиоца уставне жалбе за накнаду материјалне, односно нематеријалне

штете, када је такав захтев постављен,“ док је члан 90. брисан у целини. Прелазном одредбом члана 40. став 2. Закона о изменама и допунама Закона о Уставном суду, прописано је да ће се захтеви за накнаду штете поднети Комисији из члана 90. став 3. Закона о Уставном суду, до дана ступања на снагу овог закона, решити у складу са прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона.

Законом о допуни Закона о Уставном суду који је објављен у „Службеном гласнику РС“ бр. 103 од 14.12.2015. године, а на снази је од 22.12.2015. године, допуњена је одредба члана 89. став 3. тако да гласи:

„Одлуком којом се усваја уставна жалба Уставни суд ће одлучити и о захтеву подносиоца уставне жалбе за накнаду материјалне, односно нематеријалне штете, када је такав захтев постављен, с тим што Уставни суд, када је захтев усвојен, одређује у одлуци орган који је обавезан да исплати накнаду материјалне или нематеријалне штете и одређује рок од четири месеца од дана достављања одлуке том органу у коме он добровољно може да плати накнаду штете. Поступак за принудно извршење накнаде материјалне, односно нематеријалне штете може почети тек ако накнада материјалне, односно нематеријалне штете не буде добровољно плаћена у року од четири месеца од дана достављања одлуке.“

Одредбом члана 13. тачка 7. Закона о извршењу и обезбеђењу („Службени гласник РС“ бр. 31/11) прописано је да је извршна исправа „друга исправа која је законом одређена као извршна исправа.“

Из цитираних одредаба произлази да одлука Уставног суда донета у поступку по уставној жалби, којом је усвојен захтев за накнаду штете **јесте извршна исправа** у смислу члана 13. тачка 7. Закона о извршењу и обезбеђењу, јер је посебан закон – Закон о Уставном суду одређује као такву, па је за поступак принудног извршења надлежан суд. С обзиром на садржину став 3. члана 89. Закона о уставном суду (на снази од 22.12.2015. године) јасно је да одлука Уставног суда којом се усваја захтев подносиоца уставне жалбе за накнаду штете испуњава услов подобности извршне исправе за извршење применом члана 17. Закона о извршењу и обезбеђењу, јер су у њој назначени извршни поверилац (подносилац уставне жалбе), извршни дужник (орган који је обавезан на исплату), предмет обавезе (исплата накнаде штете), као и рок за добровољно испуњење обавезе (четири месеца од дана достављања одлуке извршном дужнику).

Такође, у периоду важења одредбе члана 89. став 3. према Закону о изменама и допунама Закона о Уставном суду, који је објављен у „Службеном гласнику РС“ бр. 99 од 27.12.2011. године, дакле, у периоду од 04.01.2012. године до 22.12.2015. године, одлуке Уставног суда којима је утврђено право подносиоца уставне жалбе на накнаду штете, представљају извршну исправу у смислу члана 13. тачка 7. Закона о извршењу и обезбеђењу, а и испуњавају услов подобности извршне исправе у смислу члана 17. тог закона, зато што се из изрека тих одлука изводи недвосмислен закључак да је извршни поверилац подносилац уставне жалбе, а извршни дужник орган на чији терет или из чијих средстава ће се

исплатити накнада штете у означеној висини, што представља предмет обавезе. У овим одлукама није наведен рок за добровољно извршење, али према члану 17. став 2. Закона о извршењу и обезбеђењу, ако у одлуци, као извршној исправи, није одређен рок за добровољно испуњење обавезе, тај рок износи три дана од дана достављања одлуке извршном дужнику. Стога и одлуке Уставног суда донете у наведеном периоду испуњавају услов подобности за извршење, па је и за њихово принудно извршење надлежан суд.

(Правни став заузет на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда одржаној 31.5.2016. године)